

Przedmowa.....	7
Podziękowania.....	14
Uwagi do tekstu.....	17

TOM I. RENESANS

CZĘŚĆ PIERWSZA: POCZĄTKI RENESANSU

1. Ideał wolności	25
Republiki miejskie a Cesarstwo	25
Republiki miejskie a papieństwo.....	35
2. Retoryka i wolność	47
Narodziny despotów.....	47
Rozwój <i>ars dictaminis</i>	52
Pojawienie się humanizmu	61
Retoryczna obrona wolności.....	68
3. Scholastyka i wolność	77
Recepcja scholastyki.....	77
Scholastyczna obrona wolności	81

CZĘŚĆ DRUGA: RENESANS WŁOSKI

4. Renesans florencki	101
Rozważania o wolności.....	104
Powrót do wartości klasycznych	118
Koncepcja <i>virtus</i>	123
Predyspozycje <i>vir virtutis</i>	131
Humanisci i renesans	139
5. Wiek książąt.....	151
Triumf rządów książęcych.....	151
Humanistyczny ideał rządów książęcych.....	157
Machiavellego krytyka humanizmu	169

6. Trwałość republikańskich wartości	183
Centra republikanizmu.....	183
Wkład scholastyki	189
Wkład humanizmu	198
Wkład Machiavellego	230
Koniec republikańskiej wolności.....	236

CZĘŚĆ TRZECIA: RENESANS PÓŁNOCNY

7. Rozprzestrzenianie się nauk humanistycznych	243
Wędrowki humanistów.....	243
Humanizm i prawoznawstwo	252
Humanizm i biblistyka	261
8. Recepcja humanistycznej myśli politycznej	267
Humanisci jako doradcy.....	267
Niesprawiedliwość epoki	277
Centralne miejsce cnót.....	285
Cechy przywództwa	294
Rola edukacji	299
9. Humanistyczna krytyka humanizmu	305
Humanizm i uzasadnienie wojny.....	305
Humanizm i „racja stanu”	310
Utopia i krytyka humanizmu.....	318
Bibliografia	329
Wykaz źródeł prymarnych	329
Wykaz źródeł sekundarnych	339
Indeks osób.....	360